

Wettelijke bepaling

Medicatie toedienen mag je niet zomaar. Dit is in principe enkel toegelaten aan de bevoegde beroepsbeoefenaars (zoals artsen, verpleegkundigen, ...), zoals omschreven in artikel 124, 1°, Gecoördineerde wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen van 10 mei 2015. Het is met andere woorden wettelijk bepaald dat enkel artsen en andere medische beroepen een juiste diagnose kunnen stellen, en kunnen bepalen welke medicatie en dosis een kind nodig heeft. Alle andere personen die op eigen initiatief geneesmiddelen geven, zijn strafbaar. De wet stelt bovendien dat je aansprakelijk gesteld kan worden als je op gewoontelijke wijze medicatie toedient en hier niet de juiste opleiding voor volgde, zelfs met schriftelijke toestemming en instructies. Op gewoontelijke wijze medicatie toedienen, betekent dat je dit herhaaldelijk, op regelmatige basis doet. Denk bijvoorbeeld aan opvoeders die in het kader van hun beroep meermaals medicatie toedienen.

Medicatie (op kamp)

Een kind moet medicatie krijgen die het ook thuis neemt

Als leider mag je dus niet op eigen initiatief medicatie geven, ook niet als je dit geneesmiddel kan verkrijgen zonder doktersvoorschrift. Het toedienen van medicatie zonder dat je daarvoor de vereiste kwalificatie bezit, wordt immers beschouwd als het onwettig uitoefenen van de geneeskunde. Als het kind een allergische reactie of nevenwerking zou krijgen op de toegediende medicatie, kan je aansprakelijk worden gesteld voor lichamelijke schade als gevolg van het toedienen van medicatie.

De praktijk (jeugdwerking, kampcontext ...) toont aan dat het wel eens nodig is dat een jeugdleider toch medicatie toedient. Indien dit op gewoontelijke wijze gebeurt, kan een jeugdleider hiervoor aansprakelijk gesteld worden. Een kampcontext valt hier doorgaans niet onder. Het blijft hierbij dan wel belangrijk om steeds over de juiste informatie te beschikken. Vraag daarom van elke minderjarige die meegaat op kamp een ingevulde medische fiche, ondertekend door de ouders. Daarop moet staan welk geneesmiddel je moet toedienen, wanneer en in welke dosis. Schrijf op de verpakking duidelijk de naam van het kind en de toe te dienen dosis.

Een kind wordt ziek tijdens het kamp

Wanneer een kind tijdens het kamp ziek wordt, moet je hem door een arts laten onderzoeken. Hij bepaalt dan of het toedienen van bepaalde geneesmiddelen nodig is of niet. Contacteer na het bezoek bij de arts ook de ouders en informeer hen over de ziekte van hun kind tijdens het kamp.

Wij denken eraan een kind vrij verkrijgbare medicatie te geven

Sommige jeugdverenigingen vragen aan de ouders op voorhand toestemming om vrij verkrijgbare medicatie (bijvoorbeeld een pijnstiller) te mogen toedienen. Dat raden we af. Als je ouders op voorhand, via de medische fiche, toestemming vraagt, vraag je hen 'carte blanche'. Er is immers heel wat medicatie vrij verkrijgbaar. Bovendien is er veel 'eenvoudige' medicatie (bijvoorbeeld paracetamol)

die je niet (zomaar) aan kinderen of jongeren mag geven (in functie van hun lichaamsgewicht, combinatie met andere medicatie, reactie met bepaalde aandoeningen ...). Bescherm je leidingsploeg hierin en weiger op die manier medicatie te geven.

Een medeleider vraagt medicatie

Ook aan meerderjarigen mag je niet zomaar medicatie geven. Voor hen gelden dezelfde regels, met dat verschil dat een toelating van de ouders dan natuurlijk niet noodzakelijk is. Meerderjarigen mogen informeren of een bepaald middel aanwezig is op kamp, maar je mag hen niet op eigen initiatief medicatie toedienen. Als zij vragen naar een voor hen gekend middel, worden zij geacht de nevenwerkingen te kennen en kiezen ze zelf of ze het al dan niet innemen. Neem in geen geval zelf het initiatief. Let op: indien een begeleider nog minderjarig is, gelden voor hem dezelfde regels zoals hoger vermeld voor kinderen.

Zalven

Zalven als Euceta® (insectenbeten), Flexiumgel®, Flamazine®,... zijn een vorm van medicatie en kunnen een allergische reactie veroorzaken. Gebruik ze dus niet zomaar zonder toestemming van de ouders of arts. Het gebeurt bijvoorbeeld wel eens dat een kind vlak voor het kamp zijn voet verstuikt en dat het al wel beter is, maar dat de ouders er voor de zekerheid nog een bepaalde zalf aan deden. Ze vragen jou nu dit ook te doen. Zorg ook dan voor schriftelijke toestemming.

Samenvatting

Wat mag niet?

Medicatie toedienen aan kinderen of medeleiding mag niet, ook niet als je het middel kan krijgen zonder doktersvoorschrift. Indien de leiding handelt op eigen initiatief of op gewoontelijke wijze, kan ze immers aansprakelijk gesteld worden voor eventuele lichamelijke schade als het kind of de medeleider een allergische reactie of nevenwerking zou krijgen op het toegediende geneesmiddel.

Wat kan wel?

- + De kampcontext valt doorgaans buiten het "op gewoontelijke wijze toedienen van medicatie". Indien je toch medicatie moet toedienen, geef dan enkel die medicatie die op de medische fiche vermeld staat.
- + Als andere medicatie nodig is, moet je een arts raadplegen (ook voor hoofd- of buikpijn).
- + Meerderjarige medeleiding mag naar een bepaald middel vragen. Als dit aanwezig is, mag de medeleider dit zelf innemen. Hij vraagt dan zelf naar een gekend middel en kent dus de nevenwerkingen.

TIPS

- + Zorg ervoor dat je van iedereen een ingevulde medische fiche bij hebt. Bewaar deze samen in een map, en neem ze ook mee op verplaatsing.
- + Geef kinderen alleen die medicatie die op de medische fiche staat vermeld.
- + Is het kind ziek en denk je dat er medicatie nodig is? Ga dan altijd naar een arts. Dit geldt ook voor medicatie die je zonder voorschrift kan krijgen.
- + Een leider kan vragen naar de aanwezigheid van een voor hem gekende middel. Hij mag dit op eigen initiatief innemen.
- + Je bent strafbaar als je als jeugdleider op eigen initiatief of op gewoontelijke wijze medicatie toedient (ook placebo).